

maafte værre lige overfor Samlingerne. Meningen med Undervisningsamlinger skulde dog være den, at de skulle frembyde et Materiale, som var let tilgængeligt for Eleverne, hvor Læreren kunde gaa rundt med dem og illustrere gennem Anskuelse, hvad han theoretisk har foredraet for dem. Men hvorledes er Forholdet? Værdige Medlemmer, der have besøgt Landbohøjskolen ville vide — Det skulde være mig overordentlig kjært, om det Udvalg, der blev nedsat, vilde gaa der ud og selv faae Syn for Sagen — at en stor Del af Landbohøjskolen Samlinger omtrent se ud, som der ser ud, naar man kommer ind i et Møbelmagasin; alle Ting staa rundt imellem hverandre, det ene ovenpaa det andet uden al Orden, altsammen paa Grund af Mangel paa Plads. Nu har tilmed Landbohøjskolen i Mar dels kjøbt en hel Del værdifuldt Undervisningsmateriel paa Udstillingen, og dels fra forskjellig, navnlig ældre Elever modtaget en hel Del i høieste Grad instruktive og interessante Gaver. Men hvad skulde man nu gjøre med dem? Da Udstillingen først i Oktober lukkedes, maatte man tage Loftet paa Hovedbygningen i Brug og indrette det med Aftremninger; der maatte vi saa putte alt det Materiale, som skulde være let tilgængeligt, ned i Kasser og lade det staa der og vente paa bedre Tider. Som det ogsaa er udtalt i Betænkningen af 2den Oktober 1887, er der endvidere en fuldstændig Mangel paa alle Elevernes Bekvemmelighed Bedrørende. Der er ikke et eneste Lokale for dem, hvor de kunne samle sig, der er ikke et eneste Lokale, hvor de kunne nyde deres Frokost, der er ikke et eneste Lokale, hvor de kunne sætte sig hen at læse, naar de tilfældigvis have en Time imellem to Forelesninger. Det maa altsaa erkjendes, at der virkelig er en i allerhøieste Grad stor Trang til at faae de Bygningsforanstaltninger, som her ere nævnte, gennemførte, og, naar man vil sammenligne, hvad Rigsdagen har samtykket i at bevilge til andre Institutioner med, hvad der her er forlangt, saa vil man se, at det i Virkeligheden er bestedne Forbringere. Jeg indrømmer, at det forlangte Beløb er større, end jeg oprindelig havde tænkt mig det, men det ligger jo ligefrem i, at det vilde være uforstandigt, om man vilde gennemføre en saadan Reform som den at udvide Landbohøjskolen Bygninger, og saanøies med at hyldstgjøre Diebliffets aller- tarveligste Krav. Naar noget Saadant virkelig skal gjøres, saa maa man gaa frem paa en saadan Maade, at man i det Mindste kan tilfredsstille et lige saa langt Tidsrum, som de nuværende Lokaler have tilfredsstillet.

Alt de ikke have kunnet tilfredsstille længere, er jo klart, da Elevantallet er voret, og der desuden er stabt hele store Undervisnings- sag, som oprindelig ikke hørte under Land- bohøjskolen. Hævebrug og Skovbrug havde jo som bekjendt ikke Plads ved Landbohøi- skolen, saaledes som det var fastsat efter Planen af 1878. For mig er der ingen Tvivl om, at saa længe Landbohøjskolen ikke faaer en Bevilling overensstemmende om- trent med dette Forslag, saa er der ganske vist ikke Andet at gjøre end at arbejde under de Forhold, som er givet den, og de Betin- gelser, den er sat under; men jeg skal da gjøre opmærksom paa, at Følgen jo vil være den, at der ikke er gjort og ikke kan gjøres det for Eleverne, som med Billighed af dem kan forlanges, og ikke kan gjøres det for Undervisningen, som der bør gjøres. Der kan heller ikke være Tale om, at den Trang, som jo fra alle Sider erkjendes at være tilstede, til at faae Lærere udbannede til de lavere Landbrugs-skoler, skulde kunne tilfredsstilles, for Udvikelseerne ere stete, dels de personelle, Lærernes Forøgelse, dels de materielle, Bygningernes og Lokalernes Ud- vikelse. Angaaende et Punkt, der blev nævnt af den ærede sidste Taler, nemlig Spørgs- maalet om Modenhedsgraden for Landbo- højskolen Elever og Betydningen af den, da vil jeg kun henlede Opmærksomheden paa, at det vil findes behandlet i Betænkningen af 2den Oktober 1887, dels i forskjellige Bi- lag og dels i forskjellige Udtalelser i selve Betænkningen.

Med Hensyn til den ny Paragraf, § 5, da betragter jeg det saaledes, at det har været den høitærede Ministers Hensigt at ville slaa et bestemt Princip fast, det Prin- cip nemlig, at Staten skulde træde hjælpende til lige overfor den lavere Landbrugsundervis- ning i de Retninger, hvor den trænger mest, og blandt disse maa først og fremmest næv- nes Tilveiebringelsen af de nødvendige Lærerkræfter. Dette skulde ske ved den Un- dervisning, der er paatænkt i Lovforslaget, men dernæst er det ogsaa tilsigtet, at de paagjel- dende Landbrugs-skoler, naar de paa den Maade ere blevne i Stand til at faae de Lærerkræfter, som det er nødvendigt at skaffe dem, ogsaa kunne sættes i Stand til, hvad der i høieste Grad har Betydning for dem, at beholde disse Lærerkræfter, det vil sige at lønne dem paa en virkelig passende Maade uden derfor at nødsages til at sætte Betalingen for de forskjellige Elever alfor høit, hvorhos det er ligesaa vigtigt for den lavere Landbrugsundervisning, at disse paa- gjældende Lærere kunne have Leilighed til gennem fortsatte Kursus at følge med Land-